

Etika: 88. Pro neplodné páry je osud zmrazených embryí velmi osobní

Etika

Pro neplodné páry je osud zmrazených embryí velmi osobní

Nedávný rozsudek v Alabamě, který prohlásil zmrazená embrya za děti, vedl k ostrým debatám v politice i na sociálních sítích. Pro rodiny, které mají zbylá embrya, jsou tyto otázky mnohem osobnější. A rozhodnutí vyvolalo důležité etické otázky týkající se umělého oplodnění.

(Foto: Janko Ferlič/Unsplash/Creative Commons)

(RNS) – Když Ericka Andersenová a její manžel před deseti lety zahájili léčbu neplodnosti, doufali v jedno úspěšné těhotenství.

Andersenová, spisovatelka a autorka na volné noze, která žije v Indianapolisu, se vdala ve svých 30 letech a chtěla hned založit rodinu. Když se jí ani po několika letech nepodařilo otěhotnět, vyhledala pomoc a nakonec se rozhodla vyzkoušet mimotělní oplodnění – známější pod zkratkou IVF – při němž se z oplodněných vajíček ženy v laboratoři vyvinou embrya a ta se pak přenesou do dělohy.

“ Přemýšlíte o tom, že bych chtěla, aby alespoň jedno z nich vyšlo,“ řekla. „Protože některým lidem to nikdy nevyjde.“

Po dvou úspěšných transferech má nyní pár dvě děti, které se narodily s odstupem tří let. V zásobě mají také 9 embryí. Andersenová řekla, že se musí vypořádat s „[devastací nadbytečných embryí](#)“.

„Hluboce se trápím nad životy, které jsem nedonosila, nad sourozenci svých dětí, které nikdy nepoznají,“ napsala v nedávné eseji o své zkušenosti. „Děti, které nikdy nepoznám, jejichž oči neuvidím, jejichž tělíčka nepohoupám, jejichž úsměvy nepoznám.“

Erica Andersenová. (S laskavým svolením)

Osud zmrazených embryí se v posledních týdnech stal předmětem ostré debaty poté, co Nejvyšší soud v Alabamě rozhodl, že embrya jsou „mimoděložní děti“ a jsou chráněna státním zákonem o neprávem způsobené smrti.

Samotné většinové rozhodnutí soudu by se dostalo na titulní stránky novin, ale ještě kontroverznějším se stalo souhlasné stanovisko vrchního soudce v Alabamě Toma Parkera, který [citoval](#) Bibli a uvedl, že embrya „nemohou být neoprávněně zničena, aniž by na sebe přivolala hněv svatého Boha, který považuje zničení svého obrazu za urážku sebe sama“.

Po tomto rozhodnutí byly téměř všechny procedury umělého oplodnění v Alabamě pozastaveny, protože kliniky zabývající se léčbou neplodnosti se snaží vyřešit důsledky tohoto rozhodnutí a státní legislativa zvažuje navrhované opatření, které by chránilo kliniky umělého oplodnění před odpovědností, pokud během léčby dojde k „poškození nebo smrti embrya“.

Soudce Nejvyššího soudu Alabamy Tom Parker hovoří na schodech budovy státního soudu 5. dubna 2006 v Montgomery, Ala. (AP Photo/Jamie Martin, File)

Pokus o urychlené schválení federálního zákona na ochranu umělého oplodnění [byl](#) minulý týden [zablokován](#).

Politikaření od rozhodnutí v Alabamě zastínilo hluboce osobní stránku léčby pomocí umělého oplodnění. Pacienti, kteří jsou často citově vázáni na svá nadbytečná embrya, mohou být rozpolceni v otázce, co s nimi udělat.

Andersenová uvedla, že se před zahájením umělého oplodnění modlila, aby s manželem nakonec získali jen ta embrya, která potřebují. Každý měsíc, když přijdou poplatky za skladování jejich zmrazených embryí, začne přemýšlet o jejich budoucnosti.

Darovat embrya jinému páru „je pro mě jediná reálná možnost“, řekla. „Nehodlám je zničit. A nehodlám je dát vědě, protože si myslím, že jsou to lidské bytosti. Zaslouží si šanci.“

Na snímku z 2. října 2018 jsou kontejnery se zmrazenými embryi a spermii uloženy v tekutém dusíku na klinice pro léčbu neplodnosti ve Fort Myers na Floridě. Nejvyšší soud v Alabamě 16. února 2024 rozhodl, že zmrazená embrya mohou být podle státního práva považována za děti, což by podle kritiků mohlo mít rozsáhlé důsledky pro léčbu neplodnosti. Rozhodnutí bylo vydáno ve dvojici případů protiprávního úmrtí, které podaly tři páry, jimž byla při nehodě na klinice pro léčbu neplodnosti zničena zmrazená embrya. (AP Photo/Lynne Sladky, File)

Christine Mitchellová, bývalá ředitelka Centra pro bioetiku na Harvardově lékařské fakultě, uvedla, že rozhodnutí v Alabamě přineslo otázky, které byly považovány za vyřešené, dokud platil rozsudek Roe v. Wade. Dodala, že páry z Alabamy, které podaly žalobu poté, co byla jejich embrya zničena při nehodě, měly oprávněné obavy, ale soud se jimi mohl zabývat, aniž by rozhodl, že embrya jsou děti, a zastavil tak proces umělého oplodnění.

„Nemusíte z nich dělat osoby, abyste se mohli vrátit do instituce, jako je klinika pro léčbu neplodnosti v Alabamě, a říct: ‚Podívejte, nestarali jste se dobře o náš majetek‘.“

Mitchell řekl, že myšlenka být člověkem je často spojována s „dechem života“ – což embryo nemá. To však neznamená, že embrya nemají žádnou hodnotu, zejména pro neplodné páry. „Mají v těchto embryích finanční i emocionální investici,“ řekla. „Myslím, že musíme respektovat náklonnost lidí, kteří používají metodu umělého oplodnění.“

Poukázala na případ Elaine Meyerové, psychologky a profesorky na Harvardu, která [se](#) spolu se svým manželem v roce 2017, dvě desetiletí po narození jejich syna prostřednictvím IVF, [dozvěděla](#), že ne všechna jejich embrya byla transplantována. Společnost, která embrya uchovávala, [jim](#) podle deníku The New York Times [oznámila](#), že mají dvě embrya navíc. Poté se dozvěděli, že lahvička s embryi praskla a embrya již nejsou životaschopná. Pár nakonec kliniku zažaloval.

Meyerová uvedla, že během léčby neplodnosti dbala na to, aby bylo o embrya dobře postaráno, a to i při jejich skladování. Někdy se zastavila v nemocnici, kde byla uložena, a na parkovišti jim zaspívala

ukolébavku. Doufala, že další transfer umělého oplodnění povede k dalšímu dítěti. „Ta embrya pro nás znamenala velkou naději,“ řekla.

Australská odbornice na právo Jenni Millbanková ve svém [článku](#) v časopise Journal of Law and the Biosciences z [roku 2016](#) tvrdí, že v diskusích o morálním statusu embryí jsou často přehlíženy pocity a poznatky žen podstupujících léčbu neplodnosti. Ženy často vnímají zmrazená embrya jako sourozence svých dětí nebo se cítí být s nimi spojeny jiným způsobem. Odhlédneme-li od filozofických či teologických obav, mají podle Millbankové embrya význam a hodnotu, protože na nich záleží ženám, které je mohou v těhotenství donosit.

(Foto: Mustafa Omar/Unsplash/Creative Commons)

Citujíc účastnici studie jménem Rose, napsala: „Stejně jako mnoho dalších účastníků vyjádřila Rose názor, že její uložená embrya jsou s ní úzce spojena prostřednictvím jejich spojení s jejím stávajícím dítětem nebo dětmi.“

Meyerová uvedla, že takové spojení cítila, a proto chtěla udělat vše pro to, aby zmrazená embrya páru dostala šanci na život. Když se následný transfer embryí nezdařil, Meyerová uvedla, že pocítila pocit uzavření. „Když se těhotenství nepodařilo, určitě přišel smutek a zklamání,“ řekla. „Ale osobně jsem měla pocit, že jsem udělala vše, co bylo v lidských silách.“

Meyerová se začala zasazovat o lepší standardy skladování na klinikách, aby se podobné nehody, jako se stala v Alabamě nebo jejím embryím, už neopakovaly. Doufá, že tento týden bude v zákonodárném sboru Rhode Islandu předložen návrh zákona, který předepisuje nové standardy pro skladování embryí a dalších reprodukčních tkání.

„Zajistíme, aby byla dobře monitorována a bylo o ně dobře postaráno,“ řekla.

Nicole Strakaová, realitní makléřka z Kearney v Nebrasce, uvedla, že se svým manželem také zjistili, že mají nečekaná embrya. Po pěti kolech umělého oplodnění se nakonec stali rodiči a šli dál, zaměstnání výchovou dvojice dvojčat, která jsou nyní v pubertě.

Před několika lety však Strakaová řekla, že dostala poštou dopis ze zařízení, kde bylo uloženo 20 embryí tohoto páru. V dopise byly uvedeny tři možnosti, vzpomíná. Embrya mohla být rozmražena, čímž by se stala neživotaschopnými. Mohla by být darována na výzkum nebo by mohla být předána jinému páru v rámci procesu známého jako adopce embryí.

Strakaová se rozhodla darovat embrya na výzkum a dala zařízení číslo své kreditní karty, aby mohla zaplatit poplatek za zpracování. O několik měsíců později jí zařízení sdělilo, že došlo ke zpoždění při zpracování likvidace embryí. Strakaová uvedla, že její kreditní karta byla mezitím zrušena – a zařízení jí zavolalo a požádalo ji o novou formu platby.

V té době si to Strakaová rozmyslela. Místo toho se manželé rozhodli poslat embrya do Národního centra pro dárčovství embryí, křesťanské skupiny v Knoxville ve státě Tennessee.

Některá embrya dostal pár v Ohio, jehož dvě sady dvojčat jsou nyní biologickými sourozenci Strakových dětí. „Pořád nám posílají fotky a videa a my žasneme, jak moc se jejich děti podobají našim,“ řekla.

Dena Davisová, emeritní profesorka náboženství na Lehigh University, která vyučovala bioetiku, se dlouho zamýšlela nad etickým statutem embryí. V roce 2006 Davisová [napsala](#) o tom, co nazvala „hádankou umělého oplodnění“: o tom, že někteří lidé jsou proti potratům, protože věří, že embryo je člověk, a přesto podporují umělé oplodnění, jehož výsledkem jsou často zničená nebo opuštěná embrya.

Davisová má podezření, že jde o empatii: Je pravděpodobné, že odpůrci potratů budou fandit spíše neplodnému páru, který se snaží otěhotnět pomocí umělého oplodnění, než ženě, která uvažuje o potratu. Dokonce i páry stejného pohlaví, které využívají umělé oplodnění k založení rodiny, podle ní dělají něco, co konzervativní věřící lidé, kteří jsou proti potratům, schvalují.

(Obrázek: Elena Kontogianni/Pixabay/Creative Commons)

„To je jádrem konzervativního náboženského chápání fungování světa,“ řekla. „Vezmete se, budete mít děti,“ dodala.

Davisová podobně argumentovala ve své eseji z roku 2006.

„Na rozdíl od žen, které žádají o potrat, lidé, kteří žádají o umělé oplodnění, naplňují relativně tradiční rodinné role,“ napsala. „Ačkoli některé z nich budou lesbičky a jiné svobodné ženy, většina z nich bude pravděpodobně vdaná a zjevně věnovala velké množství citových a finančních prostředků cíli mít děti.“

Pravděpodobně je tu také osobní stránka. Protože o umělém oplodnění hovoří spíše ti, kteří jím procházejí, mnoho Američanů si uvědomuje, že zná někoho, kdo si nechává pomáhat při zakládání rodiny. V důsledku toho se pravděpodobně cítí empatičtí nebo vidí problematiku umělého oplodnění v pozitivním světle.

Jeffrey Keenan, ředitel centra pro dárce embryí, uvedl, že rozhodnutí soudu v Alabamě ani žádná legislativa přijatá v jeho důsledku nebude mít na práci centra velký vliv. „Nepředpokládáme, že by nás nějaká národní nebo státní legislativa ovlivnila,“ řekl.

Centrum bylo založeno v roce 2003 a od té doby přijalo tisíce darovaných embryí od neplodných párů, z nichž se narodilo více než 1400 dětí. Letos v létě plánuje centrum uspořádat oslavu předpokládaného 1⁵⁰⁰. porodu. Některá darovaná embrya pocházejí z 90. let 20. století.

Jeffrey Keenan. (S laskavým svolením)

Přestože stát Tennessee označuje embrya za majetek, Keenan, dlouholetý lékař zabývající se léčbou neplodnosti a profesor lékařské fakulty Tennesseeské univerzity, raději vidí centrum jako správce.

„Z právního hlediska bychom byli považováni za vlastníky těchto embryí,“ řekl. „Je to podle mě to správné slovo? Ne. Jsme správci těchto embryí.“

Keenan uvedl, že se snaží pacientům pomoci, aby byli během léčby co nejvíce cílevědomí. To zahrnuje rozhodování o tom, kolik embryí chtějí vytvořit – a co se stane s případnými přebytečnými embryi.

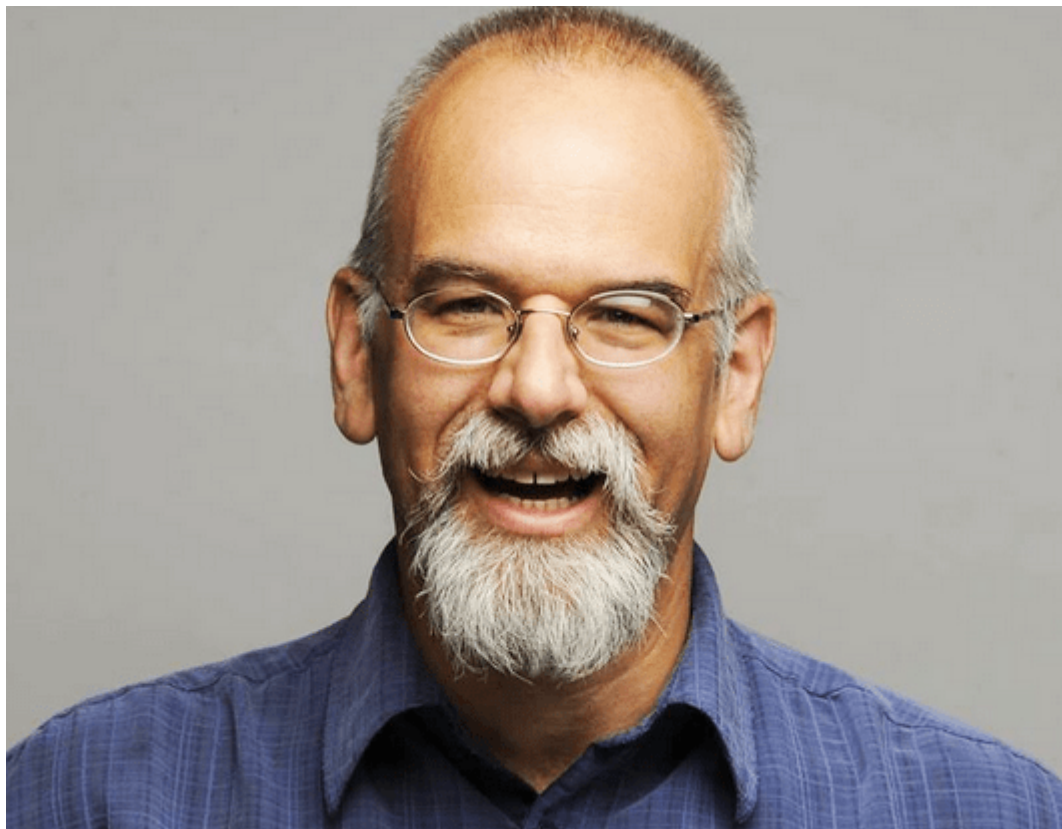
Když se Andersenová ohlédne zpět, přeje si, aby si na začátku promyslela dlouhodobé důsledky umělého oplodnění. Začala o tomto procesu více psát v naději, že se ostatní poučí z jejích zkušeností.

„Chci, aby více lidí přemýšlelo o dlouhodobé hře,“ řekla. „Není to záležitost jenom pro tuto chvíli. Jednou se vám narodí děti a vy už se nebudete potýkat s neplodností. A pak budete muset řešit další důsledky.“

Bob Smietana

[Religion News Service](#)

Bob Smietana

Bob Smietana je zkušený náboženský spisovatel a národní reportér pro *Religion News Service*. Byl také vedoucím autorem časopisu *Facts & Trends*. Také reportoval a psal náboženské příběhy pro národní publikace, včetně *Christianity Today*, *OnFaith*, *USA Today* a *The Washington Post*. Žije v Nashvillu, Tenn.

Jsem neúnavně zvědavý novinář s více než dvacetiletými zkušenostmi s reportážemi o průsečíku víry, hodnot a každodenního života. Moje práce je podporována mým širokým spektrem zdrojů, hlubokými znalostmi předmětu, schopností vyhledávat příběhy, které přitahují velké publikum online, a láskou ke spolupráci s dalšími reportéry, vědci a multimediálními novináři.

-van-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)